

מסורת הש"ס

(א) [לקמן מה:], ב) ע"ז מב: [ומסכתא פ"ב ה"ו], ג) ע"ז דה, ד) גס זה שם, ה) פסחים עב, ו) [דברים יב], ז) וְלֹה יַעֲבֹדָךְ, ח) [ג'יל במדרש רבה קהלת בפסוק ורחם השמש אחת] שמונה מלאכים מנהיגים את החמה [ונראה בילקוט שמעוני קהלת א רמז מתקן:], ט) עיין ר"מ, י) ע"י סוגית הגמ' דשם כי דברי המוס' כנאן ז"ע ועיין מוס' שם ד"ה ת"ל, כ) ע"י מהרש"ק בספר תפארת שמואל בזה הדיבור, ל) [בדאיחא לקמן עת:],

הגהות הב"ח

(א) גמ' לשם אחר גבעת לשום ימים לשם נהרות: (ב) תוס' ד"ה הוּא דלמר וכו' ר' יוסי הגלילי אומר אלהיהם על ההרים ולא ההרים:

מוסף רש"י

אחד לשם אחד מכל אלו. אפילו צמחה דלאו דדיה אלא דליק' ששחת לשם דבר שער [לקמן חא], לשום הרים. לשר הממונה על ההרים (ע"ז חב), כיון ששחט בה סימן אחד. לעבודת כוכבים (שם נד).

שנים אוחזין. זה בראשו חיה צקמו: **לשם דבר שער**. שחיטה סתם: **גמ'** **זבחי מוס**. ליאסר צהנאה כדיון תקרובת עבודת כוכבים שאסורה כמת ומת אסור צהנאה דנפקא לן במסכת ע"ז (דף כט:): מותמת שם מרים וגמר שם שם מעגלה ערופה: **מינאל ושינשול קטן**. כלומר לשום גדול שצכל

הבריות או לשום קטן שצכולן:

שינשול. מולעת: **דאמר לשום הר**. הר אינו נעשה עבודת כוכבים דכתיב^(א) אלהיהם על ההרים ולא ההרים אלהיהם צמס' ע"ז (דף מה:): הלכך לשמן לא מיקריא זבחי ממים ומיהו פסולה מלאכול משום דדמיא לשחיטת עבודת כוכבים מיחלפא צה וכדמתן

לקמן (דף מה:): השוחט לשום נידר ונידצ שחיטתו פסולה משום דדמי לשוחט קדשים צחוק: **לגדא דהר**. למלאך הממונה על ההרים: **דומיא דמיכאל**. דלא מחוצר הוא. וצעלי חיים אף על גב דלא מיתקרי משום עבודת כוכבים כדקיימאל לן בתמורה (דף כט).

מדאסר רחמנא נעצד לגבוה מכלל להדיטו שרי מיהו אלהות מקרו דכתיב (שמות ח) הן נוצח את תועבת מזרים וכתיב (דברים ד) וראית את השמש ואת הירח ואת הכוכבים וכל צבא השמים: **הימא צהמת חצירו**. לא מיציעיא שלו דמיתסרא משום תקרובת עבודת כוכבים צשחיטת

סימן אחד. דאע"ג דצעלי חיים אין נאסרים להדיטו לא משום נעצד אשעשא עבודת כוכבים ולא משום מוקאש שהקטו לתקרובת עבודת כוכבים כדקיימאל לן בתמורה (דף כט). מדאטקריך קרא למיסריניהו לגבוה דכתינא (צ"ב מ:): מן הבקר [ויקרא א] להוילאי את הנעצד ומן האלן [שם] להוילאי את המוקאש מכלל להדיטו שרי מיהו כי עציז מעשה צגופייהו מיתסרי כדלמרינן צפרק רבי ישמעאל^(א) ע"ז דף נד:): אע"פ שאמרו המשתחוה לקרקע עולם לא אסרה חפר צה צורות ושיחין ומערות והשתחוה להן אסרן והכא נמי אע"ג דלכתי צעלי חיים ניניהו צמייתסרי. והאי סימן אחד לאו דוקא דה"ה לחאי סימן. וציהנת חצירו נמי אע"ג דפשיטא לן דלין אדם אוסר דבר שאינו שלו [ביצמות פג:]: אשמועינן רב הונא דאסר לה צמעשה כל דהו: **רצוצה**. לא מיציעיא עומדת דכשהגציהה והרציהה קנאה צהגצזה ונעשית שלו אלא אע"ג דרצוצה ולא קנאה אסר לה צמעשה: **המשחוחה צהמת חצירו לא אסרה**. אפילו למוצח משום נעצד: **עשה צה מעשה אסרה**. אף להדיטו. וטעמא יליף במסכת ע"ז (דף נב:): מכל הכלים אשר הזניח המלך אחז צמלכותו צמעלו הכנו [ד"ה כטן] ואמר מר מאי הכנו שגזום דאסרי צהנאה ואף על גב דלאו דדיה הוו שהיו כלי שרת: **שזוחט חטאת**. לקמיה [ע"ג] מפרש מאי שגא חטאת דנקט: **שגא חטאות**. צשוגג משום שצת ומשום שוחט קדשים צחוק ומשום עבודת כוכבים שגלשתן צכרת. ומשום מקלקל לא מיפטר צצבת שהרי מתקנה הוא אצל בני נח שאבר מן החי אסור להם [וסהדינן נ:]: וחטאת כי שחטי להם" צעלים דבר שאינו שלו הוי דשל גצזה הוי:

מחחק

להדיטו אסור והיינו טעמא יו כיון דאשמועינן דאסורים לגבוה ומיקרי נעצד לכל הפחות לגבי גבוה צא הכתוב דלא תחמוד לאסור צפוי אפילו לא יחשב נעצד אלא לגבוה אע"ג דהר נמי חשוב נעצד לענין גבוה דממוכת צפרק כל הללמים (ע"ז דף מו:): דהמשתחוה להר אצניו אסורין למוצח מ"מ צפוי מותר דילפינן מכלים דלא מיתסרי כי היכי דילפינן תקרובת מכלים דכפרישית ואין להאריך כלן וייתר:

רצוצה אפני עבודת כוכבים. פירש צקונטרס לא מיציעיא עומדת דכשהגציהה והרציהה קנאה צהגצזה ונעשית שלו ואין נראה דכי הגציהה נמי לא קנה לה לענין שתחשב שלו אם אין אדם אוסר דבר שאין שלו דהא גזל ולא נתיאשו הצעלים שניהן אינן

יכולין להקדיש זה לפי שאינו שלו חיה לפי שאינו צרשותו כו' ולקמן (דף מה). נמי דלמר רב נחמן אין אדם אוסר דבר שאינו שלו פריך ליה מהמנסך ומאי פריך מהמנסך והא מנסך מכי אגציהה קנייה כדלמר צהנחקין [גיטין דף נב:]: אלא ודאי צהכי לא חשיב שלו ואינו קניו לו אלא להתחייב צאונסין אלא נראה דנקט רצוצה לרצותא דאף על גב דלא הרציהה ולא עשה צה מעשה גדול כל כך אסרה: **ע"פני עבודת כוכבים**. אין לפרש דוקא לפני עבודת כוכבים וכרצי יהודה צן צצא דלמר לקמן (דף מה). אין מנסכין יין אלא לפני עבודת כוכבים והוא הדין שאר עבודות דנראה דדוקא לענין ניסוך קאמר דככל דוכתא דאיירי צשוחט לא נקט לפני עבודת כוכבים ועוד דלמאי פריך צסמוך אשחוטו חוק לא ליחייב דמתחק צעפר הוא התם צשלא שחט לפני עבודת כוכבים ולא מתסרא ומ"מ חייב העובד מידי דהוה אעובד להר אלא ודאי אע"פ שלא צפני עבודת כוכבים נמי מתסרא והא דנקט הכא לפני עבודת כוכבים אורחא דמלתא נקט א"נ כיון דלפני עבודת כוכבים הוא מסתמא לשם עבודת כוכבים מתכוין אע"פ שלא פירש וכגון שהוא ישראל מומר והשתא מאי למימר דנקט רצוצה דלא מצעיא הרציהה לפני עבודת כוכבים דודאי לשם עבודת כוכבים נתכוון אלא אפי' רצוצה כבר כיון דישראל מומר הוא ושוחט לפני עבודת כוכבים מתכוין לעבודת כוכבים: **צ"י הא דאמר עזרא**. לא מיייתי סייעתא מעולא אלא מיהו דמיתסרא צהמת חצירו ע"י מעשה אצל דמיתסרא צמעשה וצטא אין יכול לדקדק דללמא עולא מעשה רבה קאמר כדלמר צסמוך והא דקאמר צסמוך ועולא מעשה כל דהו קאמר היינו משום דלרצ הונא לא מאי לפרושי מעשה רצה וא"כ על כרחך מעשה כל דהו קאמר דאי סימן אחד צעי א"כ הוה ליה לפרושי: **ר"י"ב ש"ש חטאות**. לא נחת למניינא דא"כ ליחני ארצעה וכגון שהוא יוה"כ אלא צהני אשמועינן חידוש דלענין שצת חייב אע"פ שלא תיקן אלא להוילאי מידי אבר מן החי כדלמר צפסחים צפרק אלו דברים (דף עג). וצחוק לעבודת כוכבים הוי חידוש כדמוכח צשמעתא וא"ת ואמאי חייב משום שחוטו חוק והא אינו מתקבל צפנים דחטאת העוף ליתא אלא ציחיד ואין קרבן יחיד קרב צצבת וי"ל כדיון דאם זרק הוראה כדאשכחן צפ"צ דציהה (דף כ:): גצי כצשי עצרת ששחטן שלא לשמן או שלא לומנן יש לו להתחייב משום שחוטו חוק דצפ' השוחט והמעלה (וצחים דף קט). מרצינן מקראי לחייב צחוק על כל הפסולין שאם עלו לא ירדו ואף על גב דאותו ואת צנו צחוק פטור משום מחוסר זמן^י שצת לא חשיב מחוסר זמן דלין זה אלא משום דלין עשה דקרבן יחיד דוחה לא מעשה שצבת:

השוחט פרק שני חולין

מ.

הא דאמר א"ה. שאינו נעשה עבודת כוכבים כדפירש צקונטרס ואע"ג דלא חשיב אלוה לאסור התקרובת מכל מקום עובדו צסייף כדתינא צפרק כל הללמים (ע"ז דף מו). הנכרים העובדים את ההרים הם מותרים ועובדיהם צסייף ואמרינן נמי צפרק ארצע

מיטות (סנהדרין דף סא). מידי דהוה אמשתחוה להר דהר מותר ועובדו צסייף ואין לתמוה דכיון דלא מיקרי אלוה אמאי עובדו צסייף דדוקא לענין איבוד קאמר קרא דלא מיקרי אלוה ודכתיב (דברים יב) צרישיה דקרא אצד תאצדון וא"כ ה"פ אלהיהם שעל ההרים תאצדון ולא ההרים שהם אלהיהם ועובדים אותם תאצדון ומה שמקרובת הר מותר היינו משום דגמרינן מכלים דכתיב אצד תאצדון וגו' ואמרינן צפ' רבי ישמעאל (ע"ז דף נא:): צכלים נשחמשו צכן לעבודת כוכבים הכתוב מדבר ואמר רחמנא דדוקא אלהיהם על ההרים ולא ההרים עצמן אלהיהם אי נמי מש"ה העובדן צסייף אע"ג דלא מיקרי אלוה יזשהרי מחובר הוא משום דגלי רחמנא צעובדי מזלות דמתחייב דכתיב (דברים ד) וראית את השמש וגו' ואף על פי שמחוצרין צגלגל דרקיע והא דקמני הכא לשם חמה ולצנה דהוי זבחי ממים היינו לגדיייהו שהם תלוסיסין המלאכים המנהיגים אותם כדלמרינן יו צמדש

י"צ מלאכים מנהיגים את החמה ומיהו צקונטרס לא פירש כן דמוקי האי קרא דוראית את השמש וגו' בתלושים ומיייתי ראיח מנייה דאע"ג דצעלי חיים לא מיתקרי משום עבודת כוכבים מכל מקום מיקרי אלוה ואסרי תקרובת דידיהו וא"ת ומ"ש תקרובת הר מצפוי הר דפליגי צה תנאי צפרק כל הללמים (ע"ז דף מה). דתנן ומה שעליהן אסור דכתיב לא תחמוד כסף וזהב עליהם רבי יוסי יו^(א) אומר על ההרים אלהיהם ולא ההרים אלהיהם ואמר צגמרל דפליגי צצפוי הר כהר וי"ל דהתם מיירי כשעובדים יו את הצפוי ואפ"ה שרי ליה לרבי יוסי הגלילי משום דלין עובדין אותו אלא אגב הר וצטיל לגציה דלא יחא טפל חמור מן העיקר ורצנן נמי אי לאו קרא יו הוו שרו מהאי טעמא אי נמי רצנן אסרי משום שעובדים אותו וקרא אסמכתא צעלמא יו וא"ת דמשמע צריש פרק כל האסורין (תמורה דף כח:): דצפוי צעלי חיים מותרים להדיטו ומוקי לא תחמוד כסף וזהב עליהם צצבר שאין צו רוח חיים אצל צצבר שיש צו רוח חיים הואיל והוא מותר צפוי נמי מותר ואפילו לגבוה משמע התם דהוה שרי אי לאו דכתיב צו מן הבקר ואפילו מיירי כשאין עובדין אותו מ"ש מתקרובת צעלי חיים דאסור וי"ל דצפוי שרי טפי דצטיל אצבייהו יו דהוה כנעצד עצמו דשרי לפי שהוא צ"מ ומיהו נראה דצפוי צ"ח אסור אפילו להדיטו מדפרין התם טעמא דרציניהו קרא הא לא רציניהו קרא צפוי מותר והא דכתיב (דברים יב) ואצדתם את שמש מן המקום ההוא כל העשוי לשם והשתא למא להי למידק יו טעמא דרציניהו קרא השתא נמי דרציניהו קרא תקשה ליה היאך מותר להדיטו דקרא דמן הבקר לגבוה כתיב אלא ודאי אף

להדיטו אסור והיינו טעמא יו כיון דאשמועינן דאסורים לגבוה ומיקרי נעצד לכל הפחות לגבי גבוה צא הכתוב דלא תחמוד לאסור צפוי אפילו לא יחשב נעצד אלא לגבוה אע"ג דהר נמי חשוב נעצד לענין גבוה דממוכת צפרק כל הללמים (ע"ז דף מו:): דהמשתחוה להר אצניו אסורין למוצח מ"מ צפוי מותר דילפינן מכלים דתקרובת מכלים דכפרישית ואין להאריך כלן וייתר: **רצוצה** אפני עבודת כוכבים. פירש צקונטרס לא מיציעיא עומדת דכשהגציהה והרציהה קנאה צהגצזה ונעשית שלו ואין נראה דכי הגציהה נמי לא קנה לה לענין שתחשב שלו אם אין אדם אוסר דבר שאין שלו דהא גזל ולא נתיאשו הצעלים שניהן אינן יכולין להקדיש זה לפי שאינו שלו חיה לפי שאינו צרשותו כו' ולקמן (דף מה). נמי דלמר רב נחמן אין אדם אוסר דבר שאינו שלו פריך ליה מהמנסך ומאי פריך מהמנסך והא מנסך מכי אגציהה קנייה כדלמר צהנחקין [גיטין דף נב:]: אלא ודאי צהכי לא חשיב שלו ואינו קניו לו אלא להתחייב צאונסין אלא נראה דנקט רצוצה לרצותא דאף על גב דלא הרציהה ולא עשה צה מעשה גדול כל כך אסרה: **ע"פני עבודת כוכבים**. אין לפרש דוקא לפני עבודת כוכבים וכרצי יהודה צן צצא דלמר לקמן (דף מה). אין מנסכין יין אלא לפני עבודת כוכבים והוא הדין שאר עבודות דנראה דדוקא לענין ניסוך קאמר דככל דוכתא דאיירי צשוחט לא נקט לפני עבודת כוכבים ועוד דלמאי פריך צסמוך אשחוטו חוק לא ליחייב דמתחק צעפר הוא התם צשלא שחט לפני עבודת כוכבים ולא מתסרא ומ"מ חייב העובד מידי דהוה אעובד להר אלא ודאי אע"פ שלא צפני עבודת כוכבים נמי מתסרא והא דנקט הכא לפני עבודת כוכבים אורחא דמלתא נקט א"נ כיון דלפני עבודת כוכבים הוא מסתמא לשם עבודת כוכבים מתכוין אע"פ שלא פירש וכגון שהוא ישראל מומר והשתא מאי למימר דנקט רצוצה דלא מצעיא הרציהה לפני עבודת כוכבים דודאי לשם עבודת כוכבים נתכוון אלא אפי' רצוצה כבר כיון דישראל מומר הוא ושוחט לפני עבודת כוכבים מתכוין לעבודת כוכבים: **צ"י הא דאמר עזרא**. לא מיייתי סייעתא מעולא אלא מיהו דמיתסרא צהמת חצירו ע"י מעשה אצל דמיתסרא צמעשה וצטא אין יכול לדקדק דללמא עולא מעשה רבה קאמר כדלמר צסמוך והא דקאמר צסמוך ועולא מעשה כל דהו קאמר היינו משום דלרצ הונא לא מאי לפרושי מעשה רצה וא"כ על כרחך מעשה כל דהו קאמר דאי סימן אחד צעי א"כ הוה ליה לפרושי: **ר"י"ב ש"ש חטאות**. לא נחת למניינא דא"כ ליחני ארצעה וכגון שהוא יוה"כ אלא צהני אשמועינן חידוש דלענין שצת חייב אע"פ שלא תיקן אלא להוילאי מידי אבר מן החי כדלמר צפסחים צפרק אלו דברים (דף עג). וצחוק לעבודת כוכבים הוי חידוש כדמוכח צשמעתא וא"ת ואמאי חייב משום שחוטו חוק והא אינו מתקבל צפנים דחטאת העוף ליתא אלא ציחיד ואין קרבן יחיד קרב צצבת וי"ל כדיון דאם זרק הוראה כדאשכחן צפ"צ דציהה (דף כ:): גצי כצשי עצרת ששחטן שלא לשמן או שלא לומנן יש לו להתחייב משום שחוטו חוק דצפ' השוחט והמעלה (וצחים דף קט). מרצינן מקראי לחייב צחוק על כל הפסולין שאם עלו לא ירדו ואף על גב דאותו ואת צנו צחוק פטור משום מחוסר זמן^י שצת לא חשיב מחוסר זמן דלין זה אלא משום דלין עשה דקרבן יחיד דוחה לא מעשה שצבת:

אי

עין משפט ונר מצוה

קלו א מיי"פ צ מהל' שחיטה הלכה כא סוג עשין סג טוש"ע י"ד סי' ה סעיף ג:

קלו ב ג מיי"ש הל' ד סוג שם טוש"ע י"ד סי' ד סעיף ו [א]: קלה ד ה מיי"פ מהל' שגגות הל' א ופ"ח מהל' ע"ז הל' א ע"י צהשגות וצבי"מ טוש"ע י"ד סי' קמה סעיף ט [א]:

שיטה מקובצת

א] לא משום נעצר שעשאן עבודת כוכבים ולא משום מוקצה שהקצן לתקרובת עבודת כוכבים: **ב**] [וליתסרא] [מיתסרין] והאי סימן אחד: **ג**] דלא מיקרי אלוה משום דגלי רחמנא אבר תאבדון אי נמי הר מיקרי אלוה וה"פ אלהיהם שעל: **ד**] אע"ג דלא מיקרי אלוה משום דגלי רחמנא: **ה**] שהם תלושים והם המלאכים: **ו**] וי"ל דהתם מיירי כשעובדין אף את הצפוי: **ז**] ורבנן נמי אי לאו קרא וראית את השמש וגו' ואף על פי שמחוצרין צגלגל דרקיע והא דקמני הכא לשם חמה ולצנה דהוי זבחי ממים היינו לגדיייהו שהם תלוסיסין המלאכים המנהיגים אותם כדלמרינן יו צמדש

רבינו גרשום

אין שוחט לא לתוך ימים. כלומר משום ע"ז דאמרינן א] לאיסורא דימא קא שחט אבד שוחט הוא לתוך אונגן של מים כדבעינן לפרושי: הרי אלו זבחי מתים. כלומר ואסור אפי' בהנאה: הא דאמר לגדא. כלומר לשר של הר ודאי הרי אלו זבחי מתים: אשחוטו חוק לא ליחייב מתחק בעפר. כלומר הכי סברין חטאת בהמה דאינה נותרת אלא אי בשנים אי ברוב שנים ואי אמרת כיון דשחט בה סימן אחד אסרה אשחוטו חוק כ' כלומר דלא חשוב חטאת ולא יחא חייבי אשחוטו חוק דבסימן אחד אין מתקבל בפנים:

^א) נראה דג"ל לאסריה וי"ל שר של ים ועשין ע"ז (דף מ"א ע"ג) שנקיה אסריה לנעון ויפשי"י שר של כמו אסריה דעניותא.

מסורת הש"ס

^[א] לעיל מ., ט) גיטין נב.;
^[א] ע"ז נט.; ד) ׳נבס"א׳: משומה, וכן להלן, ט) וכן הגירסא במשנה שמשניות וכן איתא בהר"ש אצל בערין ערך אגן ג' גרים אגן פי' ספל מלשון ורשם בלגנות וכן גרים הר"ף והרמב"ם ועי' ספא משה, ו) ׳יומא לו.׳, ו) בנ"א׳: משומה, וכן להלן, ט) בנ"א׳: בגוי, ט) ודברים ו, א) בנ"א׳: התניין, ט) כ"ל לאו לעבודת כוכבים, ו) בנ"א׳: משומה, וכן להלן,

ג'איון הש"ס

תוס' ד"ה ובשוק ב'י ופירו' בירושלמי. פ"ט דכלאים הלכה א'.

מוסף רש"י

ב' אוחזין בסכין. זה בראש וזה בקמו (לעיל ט.). המטמא. טהרותיו של חבירו כגון תרומה (גישין נב.). והמדמע. תרומה בחולין של חבירו ומפסידו שאסרו לר"ס ולר"ן למוכרו לכהנים חול (שם). מתירין אותו. בהנאה (ע"ז טו.). לא לתוך ימים. דלא לימרו לשר של ים הוא שחט (לעיל יב.). ולא לתוך כלים. דלא לימרו הוילן ומקבל את הדם, ולורקו לעבודת כוכבים הוא ג'רין (שם).

אצל זבח. דבר הזבח בסקין דהיינו בהמה דעוף מלוק הוא: ואי אין **אדם אוסר דבר שאינו שלו מאי איריא**. דתני עוף אפי' בהמה נמי דהא לא פקע שם קדשים מיניה ומיהו איהו מיחייב משום עויד עבודת כוכבים דמ"מ אע"ג דלא מיתסרף מיפלח פלחא: **כיון דקניא ליה נפסרה**. שהרי הבעלים מתכפרים בה: **כדידיה דמאי**. הלכך לא מצי למיתני שום זבח דאילו עולה מכפרת אעשהו וחטאת ואשם על חטאים ושלמים ושאר קדשים קלים ידידיה נינהו להכי נקט עוף ובחצי קנה פגום דמיחייב בשחיטת חוץ בזהוא פורתא דמיתסר ביה: **אחד לשום אחד מכל אלו**. אפילו בהמה דלאו ידידיה אלא דלידך ששחט לשום דבר כשר: **הטמא. טהרות של חבירו: והמדמע**. תרומה בחולין של חבירו דחולין להו דמיבעי ליה לזבויניהו לכהנים דדמי תרומה דהיינו צול דלא חזו אלא לכהנים: **והמנסך**. יין של חבירו לעבודת כוכבים: **בשוגג**. שלא ידע שהיא תרומה ולא ידע שהוא נאסר בניסוך זה או כסבור יין שלו הוא: **פטור**. מלשלם. ואע"ג דמזיק בשוגג חייב כדקיימא לן (ב"ק דף כו.). אדם מועד לעולם צין ער וצין יטן צין שוגג וצין מויד הכא היזק שאינו ניכר הוא ולא שמיה היזק ובמוזיד חייב לשלם דקנסיה רצנן ומשום דקס ליה דדרבה מיניה לא מיפטור ואע"ג דחייב מיתה משום עבודת כוכבים ואפילו לא התרו צו דלא מיקטיל קיימא לן (כתובות דף לז.): חייבי מיתות שוגגין פטורין מלשלם הכא חייב אפי' אתרו ביה כדלוקימנא טעמא דבסכת גיטין (דף נב.): משעה דאגבציה ע"מ לאוסרו מיחייב לשלומי ומתחייב בנפשו לא הוי עד שעת ניסוך: **שניסך**. שכשך ידו לתוכו לעבודת כוכבים: **שלא בפני עובדם כוכבים**. רבותא אשמועינן: **אסרו**. אף בהנאה דאדם אוסר דבר שאינו שלו: **ועוד שיכול לומר לו**. אפילו

ניסכו ואלעבודת כוכבים: לא כל הימנך נו'. דאין אדם אוסר דבר שאינו שלו: **לאונסי**. על כרחי שתאסר: **ורב נחמן ורב עמרם ורב ינאח אחרי לך**. הא דרב הונא תוקים כתנאי דהא ר' יהודה בן בבא פליג אצל מילתא דין לא תוקים כתנאי דאנן אמרינן שפיר אפילו לת"ק דאפילו לדידיה דאדם אוסר ה"מ עובד כוכבים אצל ישראל לנעורי לחבריה עביד ואין דעמו לעבודת כוכבים: **בישראל מומר**. וה"ה דמצי לאוקמא בדלית ליה שותפות בגוה כדלוקמיה אינהו לעיל השתא מיהא כיון דלתינ להכי דעובד כוכבים אוסר מוקמינן לה בגוה"ה ואליבא דתנא קמא: **הסרו זו**. בישראל שלא ישחט לעבודת כוכבים ושחט לאחר שקבל התראה וקודם לכן לא היה בחזקת מומר: **מאי**. מי אסר או לא קבלת התראה שמתרין צו הוי יודע שאתה מוחרה על כך והטוריה אמרה שאתה חייב מיתה והוא אומר יודע אני וע"מ כן אני עושה שאמות והכי אמרינן בסנהדרין (דף מה.) מות יומתו עד שיתיר עצמו למיתה: **ב'רתג' לטוך ימים**. דלא לימרו לשר' דימא קא שחט: **ולא לטוך הכלים**. שלא יאמרו מקבל דם לעבודת כוכבים הוא: **לטוך עוגה של מים**. גומא כמו עוגיות לגפנים דמ"ק (דף ג.) לשון מורי. לישנא אחרינא לתוך העוגל והיא היא: **ובספינה**. יכול לשחוט על גב הכלים והדם שותה לתוך היס שלא לזבלך את הספינה ולא מיחזי כשוחט לתוך ימים: **אצל עושה גומא**. משמע שוחט לתוכה ובגמרא פריך הא אמרת אין שוחטין לגומא. וטעמא דגומא משום שהוא חוק הלדוקים" לעבודת כוכבים:

יחקה

אסור היינו כמו שותחן בהמה אצל לא כנגד העם שאם היו רואים אותו עושה בן צניעהל היה שם חשד כמו בשוק אצל כאן הרואה שעושה צביתו אומר לנקר חצרו הוא עושה *ומיהו צירושלמי יש דהך משנה פליג אדרב מההיא ונראה שאין הש"ס שלנו סובר בן מדלל הקשה ממתניתין לרב כמו שהקשה מוזג שבזאר ומשני תנאי היא בפרק במה אשה (שם דף סד:) וכל הנהו דפריך לרב בפ"ק דמסכת ע"ז (דף יב.) מי שנתפזרו לו מעותיו לפני עבודת כוכבים וישב לו קוץ ברגלו ומשני לכו קאמר צירושלמי דפליגי אדרב והא דאמר בפרק אע"פ (כתובות דף ס.) לינור שעלו צו קשקשים בשבת ממעכו ברגלו צניעהל בשבת ואינו חושש בזהוא נמי מודה רב דלא שייך שם חשד דהא מדאורייתא שרי למעכו לכתחלה בשבת:

השוואת פרק שני חולין

מ.א.

כיון דקניא ליה לבפרה בדידיה דמ"א. והא דפריך בפרק בתרא דזבחים (דף קד.) מוקלה ועבד אינו שלו הוא ואין אדם אוסר דבר שאינו שלו ומוקי לה בקדשים קלים היינו כרצ הונא דלעיל דלהני אמוראי דהכא ממוקמא אף בחטאת דכדידיה דמ"א: **תא שמע ב' אוחזין בסכין ושוחטין ב'**. משמע הכא דרב הונא

ועולא דלעיל (דף מ.) אסרי אף להדיטו דהך דשנים אוחזין וההיא דר' יהודה בן זמירא ורבנן דבסמוך איירי אף להדיטו ומשמע דלדידהו ניחא והשתא הא דמיייתי ראייה בפרק רבי ישמעאל (ע"ז דף נד:) מכלים שהניח המלך אחו דאמר מר הכננוס שגנוזם והקדישו אחרים תחתם הוי אסור אף להדיטו ומימיה דהתם לעיל בזהוא פירקא (דף נז:) צעי מיניה ר' יוסי בן שאול מרבי כלים שנשתמשו בהן צבית חוניו מהו ששתמשו בהן בזהמ"ק אליבא דמ"ד עבודת כוכבים אסרו ר' יהודה בן בתירא ור' יהודה בן בבא מתירין אותו מפני שני דברים אחד שאין מנסכין יין אלא בפני עבודת כוכבים ואחד שיכול לומר לו לא כל הימנך שתאסר ייני לאונסי ורב נחמן ורב עמרם ורב יצחק אמרי אפי' למ"ד אדם אוסר דבר שאינו שלו ה"מ כותי אבל ישראל ילצעוריה קא מיכוין ת"ש ב' אוחזין בסכין ושוחטין אחד לשום אחד מכל אלו ואחד לשום דבר כשר שחיטתו פסולה הכא במאי עסקינן ובישראל מומר" ת"ש המטמא והמדמע והמנסך בשוגג פטור במוזיד חייב ה"הכא נמי בישראל מומר אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי התרו בו וקבל עליו התראה מאי אמר ליה ה"התיר עצמו למיתה קאמרת אין לך מומר גדול מזה: **ב'רתג' אין שוחטין לא לתוך ימים ולא לתוך נהרות ולא לתוך כלים אבל שוחט הוא לתוך ה"עוגה של מים יובספינה על גבי כלים אין שוחטין לגומא כל עיקר אבל עושה גומא בתוך ביתו בשביל שיכנס הדם לתוכה ובשוק לא יעשה בן שלא יחקה**

מיתה לא אמרינן קס ליה דדרבה מיניה כדאמרינן התם ואי לא תנא דמדמע הוה אמרינא דבדבר מועט לא מיחייב: **לא ב' במינך שתאסר ייני לאונסי**. תימיה דמשמע הכא דר' יהודה בן זמירא שרי לזבויי לכל עובד כוכבים שירצה מטעם דאין אדם אוסר דבר שאינו שלו ובמס' ע"ז פ' ר' ישמעאל (דף נט: ושם ד"ה אמר) משמע דלא שרי לזבויי אלא לההוא עובד כוכבים דנסכיה דמיניה מייתי ראייה אהא דקאמר התם האי עובד כוכבים דנסכיה לחמריה דישראל אע"ג דאסור בהנאה למשקל דמי מההוא עובד כוכבים דנסכיה שרי דמקלה קלייה וי"ל דהכי מייתי התם כיון דר' יהודה בן זמירא שרי לזבוייה לכל עובד כוכבים שירצה לרבנן נמי דפליגי עליה שרי לזבוייה לההוא עובד כוכבים דנסכיה: **בישראל מומר**. פי' בקונטרס דה"ה דהוה מצי לאוקומי דלית ליה שותפות בגוה כדלוקים לעיל וקשה דא"כ אמאי חזר והקשה קושיות שכבר תירן אלא נראה דאף על גב דלית ליה שותפות בגוה אכתי איכא למימר לנעוריה קמיכוין: **הכא נמי בישראל מומר**. להנך אמוראי הוה מצי למימר בהנזקין (גישין דף נב:) מנסך היינו שנגע צו:

אין שוחטין לתוך הגומא. אומר רבינו תם דהיינו גומא נקיה דנראה כמקבל דם לעבודת כוכבים וקשה דאם כן בלא עושה לו מקום חוץ לגומא ה איכא תקנה לנקר חצרו ולפיכך עוב לימר מלשחוט אפילו לתוך גומא שאינה נקיה:

ובשוק לא יעשה בן. אע"ג דאמר רב (שבת דף סד:) כל מקום שאסרו חכמים מפני מראית העין אפילו בחדרי חדרים

אסור היינו כמו שותחן בהמה אצל לא כנגד העם שאם היו רואים אותו עושה בן צניעהל היה שם חשד כמו בשוק אצל כאן הרואה שעושה צביתו אומר לנקר חצרו הוא עושה *ומיהו צירושלמי יש דהך משנה פליג אדרב מההיא ונראה שאין הש"ס שלנו סובר בן מדלל הקשה ממתניתין לרב כמו שהקשה מוזג שבזאר ומשני תנאי היא בפרק במה אשה (שם דף סד:) וכל הנהו דפריך לרב בפ"ק דמסכת ע"ז (דף יב.) מי שנתפזרו לו מעותיו לפני עבודת כוכבים וישב לו קוץ ברגלו ומשני לכו קאמר צירושלמי דפליגי אדרב והא דאמר בפרק אע"פ (כתובות דף ס.) לינור שעלו צו קשקשים בשבת ממעכו ברגלו צניעהל בשבת ואינו חושש בזהוא נמי מודה רב דלא שייך שם חשד דהא מדאורייתא שרי למעכו לכתחלה בשבת:

ורבי

עין משפט ונר מצוה

קמא א מיי פ"ב מהל' שחיטה הל' כא סמג עשין סג טוש"ע י"ד סי' ה סעיף ג:

קמב ב מיי פ"ז מהל' חובל ומויק הלכה ג ג סמג עשין ע טוש"ע ח"מ סי' שפה סעיף א':

קמג ג מיי שם הל' ו טוש"ע שם סעיף ג:

קמד ד מיי פ"ג מהל' מאכלות אסורות סמג לאוין קמח טוש"ע י"ד סי' קלג סעיף א':

קמה ה (מיי פ"ב מהל' שחיטה) (מיי פ"ז מהל' חובל ומויק הל' ו סמג עשין סג טוש"ע י"ד סי' ד סעיף ד וסי' קמח סעיף ח:

קמו ו מיי פ"ב מהל' שחיטה הל' כא ופ"ח מהל' ע"ז הל' א ופ"ז מהל' חובל הל' ו סמג עשין סג טוש"ע י"ד שם וטוש"ע ח"מ סי' שפה סעיף ב:

קמו ז ח ט מיי פ"ז מהל' חובל הל' ו סמג עשין ע טוש"ע שם:

קמז ח מיי פ"ב מהל' שחיטה הל' ה סמג עשין סג טוש"ע י"ד סי' יא סעיף ג:

קמח ט מיי שם הל' ו טוש"ע שם סעיף ד:

קמט י מיי שם הל' ה סמג עשין סג טוש"ע י"ד סי' יב סעיף א':

שיטה מקובצת

א) ועוד שיכול לומר לו אפי' ניסכו בפני עבודת כוכבים: ב) וקשה דאי' בלא עושה לו מקום חוץ לגומא לנקר חצירו איכא תקנה ולפיכך:
מזהו דחיטא כיון דקניה ליה כו': ואי אמרת אין אדם אוסר דבר שאינו שלו אפי' חטאת בהמה [נמין]. הא לא מצי אסר הכחן שאינו שולו: המטמא והמדמע. כלומר טימא טהרותיו של חבירו מדמע חולין של חבירו עם תרומה שהפסידו ממנו שתרומה אינה ראויה לישראל: והמנסך. כלומר שניסך יינו לעבודת כוכבים אבל ישראל ילצעורי קא מיכוין ואין אסור: התרו בו וקבל התראה מהו. כלומר את אמרת דישראל ילצעורי קא מיכוון [והיאך הדין אם] התרו בו אל תנסך לעבודת כוכבים שאם אתה עושה כן חייב מיתה אחת: קבל התראה. ואמר אני יודע אעפ"כ אני עושה מהו יכול לאסור אי לא: